Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 118 ◆ Четвер, 20 червня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

БАНДУРА З ДІДУСЕВОЇ СКРИНІ

Треба ж таке: у 30-х роках надумався був чоловік навчитися грати на бандурі. Надумався, з'їздив до Вінниці й купив інструмента. Колись бандура лежала мовчки у старій скрині, чекала господаря з війни, а потім — просто чекала... Лиш недавно Павло Кирилович Павлусенко дістав її звідти. Коли онучка Наталочка приїздить на канікули, дідусь обов'язково береться за старого інструмента. За свій вік він немало підготував хороших музик — адже був керівником духового оркестру Тиврівського дитбудинку та Тиврівської музичної школи. Тим і відомий — не лише у своєму районі...

Володимир ОЧЕРЕТНИЙ.
Фото автора.

ЗАВТРА У НОМЕРІ ЧИТАЙТЕ ВИСТУП ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР Л. КРАВЧУКА НА СЕСІЇ ПРО РОБОТУ ПІДГОТОВЧОГО КОМІТЕТУ В НОВООГАРЬОВО ПО ВИРОБЛЕННЮ ПРОЕКТУ СОЮЗНОГО ДОГОВОРУ.

Як повідомили з прес-центру Міністерства закордонних справ УРСР, сьогодні тут з ініціативи Української молодіжної асоціації, яка об'єднує українських громадян, що мешкають за межами республіки, відбудеться прес-конференція.

Її мета — привернути увагу уряду України до проблем наших земляків на Камчатці і в Сибіру, Прибалтиці, в Казахстані, на Уралі, сприяти єднанню тих, кого доля закинула в далекі від рідної землі краї.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою — 446-60-22

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-82-05, 441-29-61,

економіки — 441-88-07,

аграрних — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-59,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

ЧАС СКАЗАТИ «А»

Денне і вечірнє засідання 18 червня

Депутати прийняли у другому читанні Закон УРСР «Про цінні папери і фондову біржу», постанову про введення його в дію, у першому читанні обговорили проект Закону УРСР «Про всеукраїнський та місцеві референдуми», ухвалили постанову Верховної Ради України «Про визнання неробочим днем 16 липня — Дня Незалежності України», Закон УРСР «Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю Української РСР». Заслухали інформацію Л. Кравчука про заключний період роботи в Ново-Огарьово підготовчого комітету по виробленню проекту нового Союзного договору і «потерзали» Голову парламенту запитаннями.

Якщо розібратися, то в такій парламентській «плодовитості» нема нічого дивного. По-перше, як на мене, тому, що всім парламентаріям набридло слухати звинувачення у відставанні від часу. По-друге, прийняті закони, здається, з протилежних міркувань влаштовують опонентні сили і потрібні їм. Та й Україні теж, адже від слів про ринок, приватизацію, роздержавлення необхідно переходити до діла, потрібен механізм нових процесів. Нові економічні закони його дають. Чого варте хоча б узаконення серед інших цінних паперів акцій. По-перше, шляхом акціонування можна приватизувати що завгодно і, по-друге, випуском акцій можна сконцентрувати капітал для виконання будь-яких важливих програм. А крім того, економіка — це справа об'єктивна, вимагає знань, її важко кинути на багаття політичних пристрастей і звичних баталій біля мікрофонів.

Законопроект про референдуми, всеукраїнський і місцевий, теж принципових заперечень — бути чи не бути — не викликав. При його розробці, як заявив доповідач, депутат Г. Демидов (КрАРСР), враховувався вітчизняний та зарубіжний досвід, деякі положення акта взагалі не мають аналогів, дивляться в майбутнє, бо відбили навіть основні положення розглянутої парламентом концепції нової Конституції (зокрема, інститут президентства).

На відміну від подібних актів деяких союзних республік і Союзу український закон вперше дає визначення референдуму. А саме: «референдум — це спосіб прийняття законів УРСР, інших рішень з важливих питань загальнодержавного і місцевого значення». Розвиваючи далі принципи народовладдя, проект пропонує: закони, інші рішення, що прийняті всеукраїнським референдумом, мають вищу юридичну силу щодо законодавчих актів Верховної Ради УРСР, Верховної Ради КрАРСР, нормативних актів Президента УРСР, Кабінету міністрів УРСР, будь-яких інших актів усіх без винятку органів влади різного рівня. Рішення референдумів скасовують тільки нові референдуми.

Однак питання, які виносяться на референдуми, тільки законодавчого характеру і суворо притримуються поділу влад на законодавчу, виконавчу і судову. Призначати всеукраїнський референдум може парламент і в деяких випадках — Президент, місцеві референдуми — компетенція місцевих Рад.

Ініціаторами обов'язкових референдумів у республіці можуть бути третина депутатського складу парламенту або мільйон громадян, які підписали відповідну вимогу, на місцях — теж третина депутатів місцевої Ради або одна десята населення території, на якій цю Раду обирали. Участь у референдумах беруть з 18 років усі громадяни республіки, які мають право голосу.

Усього ж у Законі 5 глав і 46 статей. Фактично всі вони потрапили під вогонь депутатського обговорення, і зауваження будуть враховані під час доопрацювання в комісіях. А прийняли цей акт, як на мене, ще й тому, що одні сили, підбадьорені результатами плебісциту 17 березня, вбачають у ньому нові можливості для проведення власної політики, другі тільки покладають надії на використання для своїх цілей такої безпрограшної карти, як воля народу. Однак варто сказати, що залишається ще й сам народ. І він, дійсно, своє слово скаже.

Після цього парламент визнав 16 липня неробочим днем і Днем Незалежності України, а 1 і 7 січня, 8 березня, 1, 2 і 9 травня,16 липня, 7 і 8 листопада — святковими днями, і ми з вами, втративши День Конституції, все-таки маємо на одне свято більше. З одного боку, це, звичайно, добре, з другого — як подивитись, адже кожний неробочий день — це 600 мільйонів карбованців збитків, а отже, тисячі невироблених товарів... 22 січня — День Соборності України депутати святом не визнали більшістю голосів.

А далі Л. Кравчук повідомив депутатів, що парламент, а з ним і вся Україна — на порозі важливого рішення: визначення свого ставлення до Союзного договору, а отже, враховуючи неоднозначність у суспільстві оцінок самого факту його існування, можливо, і нового політичного протистояння. Справа в тому, що новоогарьовський підготовчий комітет своє завдання щодо «утруски» тексту Союзного договору виконав і функції вичерпав. Текст надходить віднині в парламенти республік на обговорення.

— Отже, — сказав Л. Кравчук, — Верховні Ради мають обговорити і висловитися з цього питання. Механізм обговорення ми самі маємо визначити. Ми повинні дуже уважно і глибоко опрацювати цей документ.

А ще Л. Кравчук, відповідаючи Я. Кендзьору (Львівщина), сказав: «Коли будемо обговорювати договір, ми повинні мати перед собою нашу Декларацію. І будемо йти за Декларацією, і шукати такі формулювання, які не розходилися б із нею. Це не просто пошуки наші, це — вже наш обов'язок. Україна не може мати власний суверенітет, залежний від когось або від якогось союзу». І закликав депутатів сказати «А» — обговорити текст договору. Мова ж про підписання поки що не йде. Не всі депутати з цим погодилися, тож доведеться зачекати детального обговорення. І, як на мене, то можна говорити й «А», і «Б», і всю абетку. Тільки треба згадувати при цьому наші магазини і те, що призвело нас до сьогоднішнього стану. Головне — справді сьогодні не помилитися.

Володимир СКАЧКО, парламентський кореспондент «Голосу України».

КОЛИ Б Я БУВ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ

Ранкове засідання 19 червня

З самого ранку в традиційній п'ятнадцятихвилинній розминці майже всі депутати, які взяли слово, висловили занепокоєння, що український парламент надто довго підходить до вирішення тих справ, котрі, як повітря, необхідні для подальшого життя республіки. Це і закон про податки, про роздержавлення, і, звичайно, завершення формування Кабінету міністрів. Справді, як діяти Прем'єр-міністру України, якого не сьогодні-завтра депутати запитають про зроблене, коли з їхньої ж ласки він ніяк не може сформувати уряд?

Прем'єр-міністр пропонує, народні обранці «завалюють» одну кандидатуру за другою. І це не перший місяць...

Редакція вже не раз прогнозувала: тільки створення уряду національної згоди зможе стабілізувати ситуацію в республіці, поверне її від мітингів і страйків до тієї плодотворної праці, адже тільки вона, єдина, нас нагодує, одягне, забезпечить сите життя. Думалось, що цю істину прекрасно знають як у парламентській більшості, так і в опозиції. Ні, чиїсь власні амбіції стають вище інтересів нашого народу, особисті рахунки окремих депутатів затьмарюють здоровий глузд.

Ви ж тільки погляньте на табло голосування. Проти кандидатів у міністри П. Таланчука і М. Жулинського куди менше чулося зауважень чи заперечень, ніж добрих слів. А в результаті вони вдруге завалені...

Так, ми знаємо, що і Петро Михайлович, і Микола Григорович, як і всі неординарні люди, мають на все свою думку і позицію, включаючи і політичні погляди. Але ж саме такі неодновимірні, цікаві, хай навіть суперечливі в чомусь люди (а що то за особистість, яка нічого не шукає), і потрібні для розвою в республіці і вищої освіти, і гуманітарної справи в цілому.

До того, якщо когось і стримувала політична орієнтація претендентів натиснути кнопку «за», то й тут кандидати в міністри вирізнялись серед інших якраз стриманістю й толерантністю, а це ознака високої цивілізованості, за якою, хочеться вірити, наше завтра. Чи парламент України хоче діяти й далі за горезвісною формулою: хто не з нами, той проти нас?

Цього парламентського ранку було обрано поряд з іншими міністрами Юрія Щербака. Вирізняю його серед інших тому, що він знову проходив крізь стрій до посади Державного міністра з питань екології.

З другого заходу парламентарії повернулись до нього обличчям, пересадили з останнього ряду сесійного залу в ложу Кабінету міністрів... Радію за Юрія Миколайовича і тому, що знаю: його незалежний, колючий характер прекрасно прислужиться охороні нашої змученої природи, коли ні високі дзвінки, ні умовляння хоч кого б то не було, не зрушать його з твердих позицій охоронця основного нашого багатства — матінки-землі з її повітрям та водами.

Насторожила ще одна деталь процесу затвердження Кабінету. Прем'єр-міністр В. Фокін з гіркотою повідомив, що він запропонував на посаду міністра праці прекрасну, освічену людину — Надію Максимівну Малиш, однак на Комісії Верховної Ради її не те що забалотували, а навіть образили, і вона не прийшла на засідання Верховної Ради.

— Нехай буде по-вашому, — сумно сказав Вітольд Павлович, — але я хочу, щоб ви знали: ми втратили надзвичайно талановитого фахівця, добре обізнаного саме в справах праці. Це високоосвічений професіонал, добра, порядна людина. Вона понад п'ятнадцять років працювала саме над проблемами праці. Жаль, але, як кажуть, воля ваша, — ще раз підкреслив свою гіркоту Прем'єр-міністр.

Не хочу, щоб мене зрозуміли так, ніби применшую талант і здібності інших претендентів. Просто і Віктор Сальников, і Валерій Кравченко, затверджені — перший міністром у справах роздержавлення власності і демонополізації, а другий — міністром зовнішньоекономічних зв'язків, зазнали куди менше тортур і болю, ніж названі раніше.

З усього сказаного напрошуються два висновки. По-перше, окремим силам, що діють у парламенті республіки, очевидно, не хочеться, щоб у нас діяв уряд національної злагоди. Що це політика без будь-якої перспективи, рух у тупиковий провулок — зрозуміло само собою.

(Закінчення на 3-й стор.).

КОЛИ Б Я БУВ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

бою. То, може, краще ще раз тверезо, полишивши власні амбіції, проаналізувати ситуацію на Україні і діяти так, як цього хочуть люди?

І друге. Здається, на самому початковому етапі Верховна Рада припустилася великої помилки, коли взялася затверджувати весь персональний склад Кабінету Міністрів. Якщо вона конституційною більшістю затвердила Прем'єр-міністра і віце-прем'єрів, то, може, б на цьому їй і зупинитися, доручивши їм самим добирати уряд? А що, як Вітольд Павлович, коли його допікатимуть претензіями в не такому й далекому майбутньому, візьме та й скаже: ви мені не дали сформувати уряд, який я бачу, нав'язали свої кандидатури, то самі відповідайте за стан економіки в республіці. Що тоді? Чи зможуть подивитися у вічі Прем'єр-міністра шановані депутати?

А зараз у цій тупиковій ситуації — що робити Вітольду Павловичу? Якби на мене — я взяв би та й запропонував утретє, а потім і учетверте кандидатів, з котрими мені найкраще працювалося б.

Коли, звичайно, я був би Прем'єр-міністром.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

ПРАВИЙ ЦЕЙ ЛІВИЙ БОРИС!

Отже, першим Президентом Росії обрано Бориса Єльцина. 57,4 процента виборців віддали за нього свої голоси. Виборців РРФСР. А скільки в нього прихильників на Україні? Мабуть, такої статистики немає. Втім, знімок, що зробив наш фотокореспондент у день підписання Договору між Україною і Росією, говорить сам за себе. І от, нарешті, Єльцину «так!» сказали його виборці. А це й значить, що він усе ж таки правий.

Щиро вітаємо Президента Росії з перемогою.

Фото Олексія ВАЩЕНКА.

— У постійних комісіях Верховної Ради УРСР —

БАР'ЄР ДЛЯ РОЗКРАДАЧІВ... ІНТЕЛЕКТУ

На відміну від цивілізованого суспільства в нашій країні плоди найвищого злету людської мислі й духу не належали їх творцеві. Приміром, автор винаходу, запровадження якого давало багатомільйонні прибутки країні, змушений був задовольнятися авторським свідоцтвом та копійчаною винагородою. Сам же винахід після його реєстрації ставав власністю держави. Та якби тільки своєї. На різних відкриттях, винаходах, публікованих у науково - популярних журналах, закордонні бізнесмени, запровадивши їх у життя, заробляли мільйони. Авторам же цих винаходів та різних технологічних удосконалень залишалось хіба що скаржитися Богові. Тому з усією очевидністю перед державою, яка торує шлях до суверенітету, постала необхідність прийняття закону, який би захищав не лише все те, що належить народові України, але й охороняв інтелектуальну власність кожної особи. І проект такого документа, по суті, вже готовий.

Спершу на порядок денний роботи Комісії з питань народної освіти і науки, засідання якої відбулося позавчора, вирішено було винести питання «Про Концепцію проекту Закону Української РСР «Про інтелектуальну власність». Проте робоча група у складі висококопрофесіональних юристів - науковців з Інституту держави і права Академії наук УРСР, юридичного факультету Київського держуніверситету, Міністерства юстиції УРСР запропонувала на розгляд комісії готовий проект Закону. Грунтовність його, до речі, відзначили майже всі члени постійної комісії, серед них і її голова Ігор Юхновський. Одностайними були всі і в тому, що проект Закону варто винести на обговорення в першому читанні вже в ці червневі дні, не чекаючи осені. Бо, як зазначив Ігор Рафаїлович, після схвалення парламентом України постанови «Про перехід у юрисдикцію Української РСР державних підприємств і організацій союзного підпорядкування, розташованих на території республіки» подекуди розпочали активно розмножувати документи важливих винаходів і пересилати їх у центральні відомства й міністерства. Тому слід поспішати, щоб поставити бар'єр розкраданню інтелектуальної власності України. Сам же Закон повинен стати базовим для створення нових, що стосуються різних граней інтелектуальної власності.

Василь ТУГЛУК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ЄДНІСТЬ ЧИ КРУГОВА ПОРУКА?

Точка зору

На сьогоднішній день на Україні практично вся опозиція виступає як єдине ціле. Важко сказати, який фактор відіграв тут більшу роль: чи те, що було багато бажаючих стати вождями, вести за собою маси, чи, може, просто проявив себе елементарний стадний інстинкт. Де й подівся такий яскравий індивідуалізм, що завжди був характерною рисою українців.

Минуле назад не повернути. І потрібно думати, як ефективно працювати на користь національної справи в той час, коли практично узаконена діяльність різних політичних партій. Очевидно, від закликів, лозунгів і мітингів час перейти до конструктивної діяльності. На мою думку, необхідно швидкими темпами творити партії і партії. Такі, які б не дозволяли своїм членам належати до інших громадсько - політичних організацій, в тому числі до Руху.

Щоб з'єднатися, необхідно розділитися, а час об'єднуватися для дрібних партій настане перед черговими виборами. Демонополізація опозиції при сьогоднішній ситуації посприяє розвалу Компартії. Гляньмо на республіки Прибалтики, демократичний рух яких не був закомплексований, як у нас, на єдність. В результаті і компартії розділились.

При нашому відмінному засвоєнні командно-адміністративних методів керівництва в місцевих радах, де Рух на виборах отримав перемогу, він часто стає такою ж керівною і спрямовуючою силою, як і Компартія, змінюючи виключно фасад. Крім цього, в Рух проникли елементи, для яких, складається враження, найважливіше завдання скомпрометувати ті дійсно позитивні зміни, що настали з приходом нової влади. Робиться це із застосуванням нецивілізованих методів політичної діяльності, спрямуванням її не за принципом «за», а за принципом «проти», висуванням на ключові пости осіб, що мають за мету часто виключно задоволення власних амбіцій і інтересів. Якраз реальна наявність багатьох громадсько-політичних організацій, що забезпечить їх конкуренцію, і посприяє висуненню дійсно розумних політиків, здібних організаторів, а поки-що відбір лідерів відбувається переважно за принципом поганого футболу: хто вище б'є — той краще грає. На користь демонополізації опозиційного руху говорить і те, що об'єднати всіх інакомислячих на єдиній платформі, безумовно, неможливо, і те, що одержить імпульс для розвитку політична і економічна думка.

Час нашій інтелігенції відійти від примітивного провінціалізму єдності, якій, до речі, зовсім недалеко до кругової поруки, і стати на шлях пошуків оптимальних методів організації опозиційного руху. Аргументом на користь демонополізації опозиції є й потреба в зниженні конфронтації. Та й контролювати єдину опозицію з боку правлячої партії можна далеко ефективніше, ніж це робити, коли організацій багато.

Щоб добитися фактичної рівноправності всіх партій, ми повинні спочатку для себе їх психологічно урівняти. Поки що Компартія в очах простого обивателя залишилась такою ж непогрішимою з правом істини в останній інстанції.

Крім централізованого управління економікою і розподілу матеріальних благ, система виробила в нашому суспільстві централізовану психіку. Ми не можемо без вождів, хочемо зробити всіх правильними, звичайно, в нашому розумінні. І якщо децентралізація економіки, перехід від розподільчої до ринкової системи хоч і туго, але відбувається, то руйнування наших стадних інстинктів помітити важко. Якщо ми усвідомлюємо необхідність творити опозицію, то обов'язково, щоб були всі разом, та й організації творимо на зразок більшовицьких і за прикладом більшовиків ведемо боротьбу з фракційністю і ухилами.

Є ще одна деталь, що уподібнює наші демократичні рухи з більшовизмом: це сповідування пріоритету класових інтересів над національними, хоча на словах стверджується інше. Наведу приклад. Під час візиту Бориса Єльцина на Україну представники опозиції висловлювали жаль з приводу того, що у нас іде наступ реакції. Очевидно, за такою логікою Єльцин повинен був виголосити: «Только при едином действии пролетариев великорусских и украинских свободная Украина возможна, без такового о ней не может быть и речи». Але ця думка вже належить Леніну, і ми добре знаємо, що з того вийшло. І друге: вимога деяких членів опозиції у Верховній Раді транслювати російське телебачення на територію України. Питається, чому не навпаки — українське на територію Росії?

Цікаво, доки в нас буде зберігатися постійне відчуття другосортності? Невже нам мало одного російськомовного каналу в той час, коли і українські канали ще не завжди україномовні? Невже не досить того, що і по першому каналу Центрального телебачення досить часто можна побачити фільми явно антиукраїнського змісту, чи почути зневажливі висловлювання, як це було при висвітленні візиту Голови Верховної Ради до Німеччини. Напевно, нам вже не потрібно одного «єдиного действия».

Згідно біблейській істині, «царство, що розділилося— впаде». Питається, чи доросли ми до рівня нації, щоб поставити національні інтереси вище чисто приватних і групових (у вісімнадцятому році, до речі, цього не зуміли зробити), чи зуміємо прислухатися до слів: «Боже, нам єдність подай». І замість того, щоб нагнітати конфронтацію між комуністами і антикомуністами, чи постараємось поглибити рів відчуження між Україною і Москвою? Ми повинні зрозуміти, що якщо хто-небудь по іншому бачить шлях до побудови чи взагалі по-своєму розуміє поняття незалежності, то це абсолютно не означає, що він є ворогом свого народу. Маючи багатий досвід невдалих спроб досягнення власної держави, українцям пора переконатися в необхідності національної згоди, яка зовсім не означає єдності поглядів чи інтересів.

Наведу ще один цікавий факт, який свідчить на користь тої думки, що необхідно в ім'я національних інтересів пригальмувати свої негативні емоції, направлені на вишукування внутрішніх ворогів. Проаналізувавши результати всесоюзного референдуму у своєму виборчому окрузі, я прийшов до висновку, що за збереження Союзу більше голосували в тих селах, де напружені міжконфесійні стосунки.

Ясно, що нам потрібно крок за кроком позбавлятися тотального впливу Компартії на всі сторони суспільного життя. Проте важливішим є інше: історія ще не знає демократичних імперій та їх і не може бути. Демократія — влада народу. І не існує, на щастя поки що, такої «нової історичної спільності», як радянський народ.

Іван МАКАР,
народний депутат Української РСР.

Зверніть увагу!

МОВІ — КВІТНУТИ

Виконком обласної Ради народних депутатів ухвалив програму розвитку української мови та інших національних мов на період до 2000 року. Вона передбачає впровадження рідної мови як у державних, так і в господарських структурах. Для вивчення мови будуть створені спеціальні курси, студії, гуртки тощо. Всю цю роботу координуватиме постійна комісія обрадми, яка буде створена цього року.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Хмельницький.

Факт і коментар

ОФІЦЕРСЬКА ЧЕСТЬ НА ЗЕЛЕНІЙ ТРАВІ

Двох курсантів Львівського військово - політичного училища — «без п'яти хвилин» журналіста Юрія Тюрина і майбутнього культпрацівника Геннадія Пилипенка — не допущено до випускних іспитів за «невідповідність кваліфікаційній характеристиці». Замість дипломів курсанти, які, за відгуками викладачів, успішно оволодівали обраними спеціальностями, отримають оціночні відомості з оригінальним формулюванням: «Відрахований з незалежних від нього причин».

Причини ось які. Юрій Тюрин всупереч існуючим в училищі правилам і традиціям не став членом КПРС, а Геннадій Пилипенко спочатку став комуністом, а потім... повірив у Бога і не вважав за потрібне (а може, не зумів) приховати це від товаришів та начальства. Отже, «незалежні причини» значною мірою залежали від доброї волі хлопців, були їхньою усвідомленою позицією.

— Згадане формулювання справді комічне, але не ми його придумали, так поки що прийнято зверху, — поділився зі мною викладач кафедри журналістики політучилища.

Як колега колезі докладно пояснив мені, в чому суть допущеної хлопцями ідейної помилки, але попросив не називати його прізвища, бо це є порушенням субординації. Начальник політучилища генерал І. Пушнов запевнив заступника голови Львівської обласної ради народних депутатів І. Геля в тому, що ніяких порушень законності й прав людини в училищі не допущено. А мій засекречений співрозмовник додав від себе:

— Чи можете собі уявити, щоб духовна семінарія випускала комуністів, які займалися б атеїстичною пропагандою? А Геннадій заявив, що має намір вести з солдатами розмову про Бога, про віру. Що ж це за армійський політпрацівник? Хай би обрав собі інший навчальний заклад. Ми не проти свободи совісті, але не тут! Шкода, хороший був хлопець, учився добре.

Люб'язний співрозмовник, окрім згаданої історії, розповів ще багато цікавого. Зокрема запевнив мене, що то вигадки наклепників — нібито солдати перед приїздом високого начальства фарбують пожухлу траву у зелений колір.

— Ви собі можете уявити, що б то було, якби суху траву фарбували масляною фарбою? — запитав він мене.

— Не уявляю.

— Значно простіше було б зрошувати її водицею.

Як на мене, то й «зелених» юнаків, майбутніх офіцерів, не варто причісувати під одну гребінку, а дати можливість кожному з них носити свого Бога в серці. Але правила є правила: після них хоч трава не рости. У кодексі офіцерської честі політпрацівників Радянської Армії і Флоту плюралізм не передбачений.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «Голосу України».

Телеграфним рядком з Чернівців

СІРКА З НЕБА

Над кількома населеними пунктами Буковини прошуміли сильні зливи, після яких у калюжах та водоймах з'явилися жовтувато - масні плями. Фахівці з'ясували, що дощівка містить у собі значну кількість сірки. Джерела забруднення з'ясовуються.

МАТИ-ГЕРОЇНЯ ЗРОЗУМІЄ

При Чернівецькому облвиконкомі створено сектор у справах жінок, охорони сім'ї, материнства і дитинства, перший при виконавчих органах на Україні. Справами багатодітних сімей займеться референт Ніна Мигалюк, мати, яка виростила десятеро дітей.

ЮВІЛЕЙ ХОТИНСЬКОЇ БИТВИ

Оргкомітет по відзначенню 370 - річного ювілею перемоги польських військ та українського козацтва під проводом Сагайдачного над султанською Туреччиною у Хотинській війні 1621 року вирішив: 28—29 вересня біля стін Хотинської фортеці провести урочистості, відкрити пам'ятний знак. Затверджено ескіз ювілейної медалі.

КРОК НАЗУСТРІЧ

У Чернівцях створено обласне відділення республіканського товариства «Україна — Ізраїль», головою правління обрано письменника, головного редактора газети «Буковинське віче» Віталія Колодія.

ДОНОРІВ БУДЕ БІЛЬШЕ

Чернівецький облвиконком прийняв рішення про встановлення додаткових пільг донорам. Для цього виділено 70 тисяч карбованців.

Василь БАБУХ.

Традиції

Мірошники з Круподеринців

Можливо, назву Круподеринцям дав саме млин. Не той, що стоїть тут тепер, а набагато давніший. Але й цей — солідний. Скоро йому сто літ виповниться. Триповерхова споруда на природному камені поставлена. Колись потужність його була — 40 кінських сил, четверо робітників тут працювали. Помол — 250 пудів. А потім його занехаяли, під склад пристосували. І тривало це доти, доки головою місцевого колгоспу не став Олександр Колотуцький. Узявся він оживити млин. І знайшов для цього ентузіаста-спеціаліста — Олександра Хоменка.

Сашко мешкає у Погребищах. Закінчив Московську всесоюзну школу майстрів питлювальної справи, став техніком-технологом, працював на Вінницькому комбінаті хлібопродуктів, потім — на Вендичанському млині, а тепер ось завідує млином у Круподеринцях. Роботою задоволені — замовники навіть з Київщини приїздять. Скоро власна гречана крупа буде. Ремонт відшкодували, тепер млин «сам» гроші заробляє. Круподеринське борошно відоме далеко. Послуги — теж. А працюють тут двоє хлопців — Сашко та його помічник Сергій Олійник.

Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Вінницька область.

Фотоетюд
Івана ТИТАРЕНКА.

ПРОПОНУЄ

На оглядовому майданчику Міністерства торгівлі УРСР (Київ, Львівська площа, 8) через посередництво української торговельно-комерційної фірми «Зовнішекспобізнес» відкрито виставку навантажувачів та іншого підйомно - транспортного обладнання Зовнішньоторгового об'єднання асоціації «Метронекс» (ЧСФР). В експозиції представлені універсальні дизельні навантажувачі із шістнадцятьма видами змінного робочого обладнання, які застосовуються у сільському господарс... будівницт... надано м... провести ... ти контра... хословац...

Чим р... же обиде... люту. Ти... шого січ... припинил... рації у ... цях.

Наші ... нери не ...

Прес-конферен...

КОМУНІСТИ ПР...

Рідною мовою розмовляють не тільки в ЦК компартії України, в чому ми вже неодноразово мали змогу переконатись, але і в районних, і в первинних партійних організаціях. Приблизно половина райкомів партії нашої республіки веде документацію і проводить масові заходи українською мовою. Гірші справи з «українізацією» міськкомів. І лише кілька обкомів партії «освідчилися в любові» українській мові. Про це журналісти довідалися на прес-конференції «Роль партійних організацій республіки в реалізації Закону про мови в УРСР», яку провів прес-центр ЦК компартії України.

Сьогодні нерідко можна почути звинувачення на адресу компартії України, що вона протягом останніх десятиліть сприяла русифікації українського народу. І міністр народної освіти УРСР І. Зязюн, виступаючи перед журналістами, не обминув цього: «Звичайно, ніде правди діти, що і ми, комуністи, доклали немало зусиль свого часу, щоб не розвивати українську мову як державну». Правда, завідуючий відділом гуманітарних проблем ЦК компартії України О. Попович дещо пом'якшив цю вину. Комуністи не вели політику н... ської мо... ли цих п... другоряд... звертали...

Мовні ... літичні ... на ... глядно м... вати, зал... температ... ної Укра... ли на пр... згадуван... освіти У... ністр ку... ролець, ... лісник.

Ч... ни з... ми? «Пе... це нам ... О. Попо... не може... муністів ... нули на... зиції. Б... як це де... нальне ... комуніст... дою ... нар ... речі... ного від... одними ... рямів р... раїни.

НЕСАНКЦІОНОВАНИ...

До роковин ідейного батька ОУН полковн... (1891—1938) готувались. В листівках, розкл... вістками СУМ, йшлося про такі акції: ко... засновнику ОУН, мітинг, урочистий марш ... про який нічого не чули ні у міськвикон... райвиконкомі, відбувся. Його, хоч і несан... няли.

Мистецтво не для всіх

ЖИВЦЕМ — У БРОНЗУ?

Менторський тон дратував. Згадалася школа. Вчителька літератури — Пушкін — Петро І — вікно в Європу...

Розгублені люди блукають виставочним залом: і про це так багато писали й говорили?! Один не витримав: «Вони там, на Заході, знаменитостей штучно роблять. Як кінозірок».

Ернста Неізвєстного (це справжнє прізвище, не псевдонім) невідомим не назвеш: численні публікації останнього часу в різних газетах і журналах, телепередачі, де описується його життя, його робота. Та сам він з гіркотою зізнавався, що знаменитий своєю суперечкою з М. Хрущовим, а не тим, що переміг у конкурсі багатьох всесвітньовідомих художників. «А серед них був і Сальвадор Далі...»

Організатори виставки (об'єднання «Труд», вулиця Червоноармійська, 12) вивісили на вході до залу власноручну розписку Е. Неізвєстного, з якої видно, що він організацію виставки цілком довіряє друзям. А дарма...

Отруєні легкістю сприйняття соцреалізму, ми звикли: мистецтво повинно бути простим і доступним. При зіткненні з чимось неординарним (чим є творчість Ернста Неізвєстного) численні заочні його прихильники (постраждав від Системи!) розчаровуються: чекали плакатної ясності, а тут... Зізнатися, що чогось не розумієш, складно: в нас, радянських, виховано комплекс не бути гіршим від когось. Лише одна простодушна жінка написала: «Мені не дано зрозуміти вашу творчість. Та все одно з найкращими побажаннями...»

Тяжко працює мистецтвознавець З. Каткова: «Этим Эрнст Неизвестный хотел сказать...», «Эта скульптура символизирует...». Пушкін, Петро І, вікно у Європу... Тягнуться, уважно слухають, запам'ятовують. Формули, форми, бронза...

Якби хтось сказав, що навіть волосся моє полічено, я б назвав того брехуном або став би молитися: все про мене єдиному Богові відомо. Тікаючи від ясності, від однозначності, йду у дальній кут залу і тяжко намагаюсь продертися крізь химерні асоціації майстра. Я не Бог, і мені не все ясно. Але що знайшов — те моє...

Костянтин ПАРИШКУРА,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київ.

Ч...

Колиш... семенів... П. Верб... ся голов... «Дружба... умів чол... Отож і ... гого з ... тами до ... заводу ... — міня... Як ви р... дукт, вк... якому а...

Гонец... з удаче... і Пархо... один ре... мензурк... донами. ... лили, і ... госпу «... дісталос... ленку, ...

...ментар

...НА ЗЕЛЕНІЙ ТРАВІ

..., але не ми ..., так поки що ..., — поділив... ...адач кафедри ...олітучилища.

...лезі докладно ... чому суть ...щями ідейної ... попросив не ...ізвища, бо це ... субординації. ...ітучилища ге... в запевнив за... Львівської ... народних де... в тому, що ні... законності й ... училищі не ...ій засекрече...ник додав від ...

...е собі уявити, ...емінарія ви...стів, які зай...тичною пропа...надій заявив, ...вести з солда... про Бога, про ... за армійський ...? Хай би об... навчальний ... проти свободи ... тут! Шкода, хороший був хлопець, учився добре.

Люб'язний співрозмовник, окрім згаданої історії, розповів ще багато цікавого. Зокрема запевнив мене, що то вигадки наклепників — нібито солдати перед приїздом високого начальства фарбують пожухлу траву у зелений колір.

— Ви собі можете уявити, що б то було, якби суху траву фарбували масляною фарбою? — запитав він мене.

— Не уявляю.

— Значно простіше було б зрошувати її водицею.

Як на мене, то й «зелених» юнаків, майбутніх офіцерів, не варто причісувати під одну гребінку, а дати можливість кожному з них носити свого Бога в серці. Але правила є правила: після них хоч трава не рости. У кодексі офіцерської честі політпрацівників Радянської Армії і Флоту плюралізм не передбачений.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «Голосу України».

...иції

...Круподеринців

...робітників тут ...ол — 250 пу...ого занехаяли, ...осували. І три...доки головою ...оспу не став ...отуцький. Узяв... млин. І знай... ентузіаста-спеціаліста — Олександра Хоменка.

Сашко мешкає у Погребищах. Закінчив Московську всесоюзну школу майстрів питлювальної справи, став техніком-технологом, працював на Вінницькому комбінаті хлібопродуктів, потім — на Вендичанському млині, а тепер ось завідує млином у Круподеринцях. Роботою задоволений— замовники навіть з Київщини приїздять. Скоро власна гречана крупа буде. Ремонт відшкодували, тепер млин «сам» гроші заробляє. Круподеринське борошно відоме далеко. Послуги — теж. А працюють тут двоє хлопців — Сашко та його помічник Сергій Олійник.

Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Вінницька область.

Фотоетюд **Івана ТИТАРЕНКА.**

Виставки

ПРОПОНУЄ «МЕТРОНЕКС»

На оглядовому майданчику Міністерства торгівлі УРСР (Київ, Львівська площа, 8) через посередництво української торговельно-комерційної фірми «Зовнішекспобізнес» відкрито виставку навантажувачів та іншого підйомно - транспортного обладнання Зовнішньоторговельної асоціації «Метронекс» (ЧСФР). В експозиції представлені універсальні дизельні навантажувачі із шістнадцятьма видами змінного робочого обладнання, які застосовуються у сільському господарстві, промисловості, будівництві. Зацікавленим надано можливість відразу ж провести переговори і укласти контракти на поставку чехословацької техніки.

Чим розраховуватись? Адже обидві сторони небагаті на вільно конвертовану валюту. Тим більше, що з першого січня цього року банки припинили всі фінансові операції у перевідних карбованцях.

Наші чехословацькі партнери не виключають бартер... Втім, про всі комерційні деталі можна дізнатися, відвідавши виставку або передзвонивши по телефонах 212-48-66; 212-03-72.

Між іншим, фірма «Метронекс» не новачок на радянському ринку. Зараз у народному господарстві країни експлуатується понад 40 тисяч навантажувачів, 30 тисяч тракторів, інша техніка. Для їх експлуатації обладнано 15 сервісних пунктів. Зокрема, два — на Україні.

Леонід БРОВЧЕНКО.

Прес-конференції

КОМУНІСТИ ПРО МОВУ

Рідною мовою розмовляють не тільки в ЦК компартії України, в чому ми вже неодноразово мали змогу переконатись, але і в районних, і в первинних партійних організаціях. Приблизно половина райкомів партії нашої республіки веде документацію і проводить масові заходи українською мовою. Гірші справи з «українізацією» міськкомів. І лише кілька обкомів партії «освідчилися в любові» українській мові. Про це журналісти довідалися на прес-конференції «Роль партійних організацій республіки в реалізації Закону про мови в УРСР», яку провів прес-центр ЦК компартії України.

Сьогодні нерідко можна почути звинувачення на адресу компартії України, що вона протягом останніх десятиліть сприяла русифікації українського народу. І міністр народної освіти УРСР І. Зязюн, виступаючи перед журналістами, не обминув цього: «Звичайно, ніде правди діти, що і ми, комуністи, доклали немало зусиль свого часу, щоб не розвивати українську мову як державну». Правда, завідуючий відділом гуманітарних проблем ЦК компартії України О. Попович дещо пом'якшив цю вину. Комуністи не вели політику на знищення української мови, а «недооцінювали цих питань», «вважали їх другорядними», «просто не звертали на них уваги».

Мовні проблеми — то політичні проблеми. І від того, на[illegible]ьки мудро [illegible]алекоглядно ми будемо [illegible] вирішувати, залежатиме політична температура нашої суверенної України. Про це говорили на прес-конференції вже згадуваний міністр народної освіти УРСР І. Зязюн, міністр культури УРСР Л. Хоролець, письменник Г. Колісник.

Ч[illegible] ЦК ком[illegible]ії України з[illegible]вся д[illegible] проблеми? «Перш за все тому, що це нам болить», — сказав О. Попович. І далі додав: ЦК не може допустити, щоб комуністів республіки штовхнули на антинаціональні позиції. Бо не можна плутати, як це дехто робить, національне відродження з антикомуністичною пропагандою [illegible] зневагою [illegible] інших нар[illegible]. Це абсо[illegible]но різні речі. [illegible] проблеми національного відродження є і будуть одними з кардинальних напрямів роботи компартії України.

Роман ВАТРИЧ.

НЕСАНКЦІОНОВАНИЙ МАРШ

До роковин ідейного батька ОУН полковника Євгена Коновальця (1891—1938) готувались. В листівках, розклеєних по Києву активістами СУМ, йшлося про такі акції: конференція, присвячена засновнику ОУН, мітинг, урочистий марш Хрещатиком. Мітинг, про який нічого не чули ні у міськвиконкомі, ні у Ленінському райвиконкомі, відбувся. Його, хоч і несанкціонований, не розганяли.

Є шанс

ТУРИСТИ-ФРОНТОВИКИ

20 червня до Києва приїздять 36 англійців, котрі воювали на нашій землі в роки другої світової війни в складі сил антигітлерівської коаліції. Поїздка організована спільним підприємством «Ретур».

Як сповістив директор самостійного госпрозрахункового центру СП «Ретур» у Києві Борис Волинський, ця акція стане початком організації туристичної діяльності СП на Україні. Крім прийому туристичних груп із-за кордону, «Ретур» невдовзі візьметься і за організацію «екскурсій» туди для наших громадян.

Оплата послуг, звичайно, у валюті.

Андрій БОЄЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київ.

БАЗАРНИЙ ДЕНЬ

Ціни на ринках республіки цього тижня такі:

(в карбованцях)

	Київ	Тернопіль	Запоріжжя	Львів	Лубни
Яловичина (за кг)	12—15	10—12	10—12	15	6
Свинина (за кг)	14—18	12—14	10—15	15—20	6—8
Сало (за кг)	8	7	6— 7	10	6
Сир (за кг)	18	8—10	8	10	4
Сметана (за л)	20	8—12	8—10	10—14	5—6
Мед (за кг)	40	30	25	30	25
Олія (за л)	10	—	8	10	4
Картопля (за кг)	2	1,5	1,5— 2	1,5— 2	1—1,2
Цибуля (за кг)	6	5	4	5	1—1,3
Огірки солоні (за шт.)	1— 2	0,5— 1	—	1	—

Такого не було

ЯКЩО А... ПІД БОКО...

Вперше в країні у Миколаївській області розгорнута автоматична система радіаційного контролю.

Перші слова, що я вимовив після побаченого і почутого з розповідей у кабінетах Миколаївської радіологічної лабораторії, були: «Щиро дякую!» Відверто, від усієї душі. І було це ні в якому разі не ввічливе кореспондентське, а просте, звичайне, людяне.

— Суть роботи системи полягає в тому, — говорить завідуючий радіологічною лабораторією, кандидат біологічних наук Юрій Андрійович Томілін, — що тепер володіємо правдивою оперативною інформацією про рівень гамма-фону з усіх районів. А це в свою чергу дозволяє достовірно оцінювати радіаційну обстановку по всій області і потім уже в разі необхідності приймати рішення.

Складається автоматична система радіаційного контролю (АСРК) з вісімнадцяти первинних датчиків, які мережею звичайного телефонного зв'язку загального користування зв'язані з ЕОМ лабораторії у Миколаєві. В кожному з цих вісімнадцяти каналів застосовуються спеціально розроблені адаптери (пристрої), які, перетворивши сигнал первинного датчика в потрібну інформацію, миттєво посилають дані на ЕОМ.

А коли, скажімо, поріг допустимої н... в якомусь ... щено, то по... дисплея ЕО... проводжуєт... сигналом.

Чутливіст... чиків АСРК... ційного фо... лька поряд... індивідуаль... Вловлюють... коливання. ... ведення ... в систему, ... ЕОМ. Нати... вішей — ... про гамма-... тиждень, мі...

Таке пове... ні легко пр... женер-фізи... мила Васил...

Місця на... лікаря райо... там вони во... займає ме... машинки. Л... ли подивля... був на міс...

Оце по ... це — свідч... нічного рів... роблено і ... АСРК. Гол... вплинути н... фону ніхто ... працює сис...

Сьогодні ... дисплеї Е... проводжуєт... налом трив...

Мик...
Миколаї...

Побі... Ві...

Яких тіль... буває! От, ... колії залізн... В. Железня... висловлюва... кількі серед... боті бажаю... його довгот... знайшлося, ... шив «вилит... телефону. ... півтори год... ву черговій ... ги», відволі... нання служ...

Хтозна, ... жався таки... балакун, як... тім був суд... В. Железня... місяці випр... рахуванням ... ви 20 відсо... не кажи, а ... — ворог мі...

Віталі...
власний ... «Голосу У...»
Суми.

Мистецтво не для всіх

...М — У БРОНЗУ?

...ла. Вчителька ... Європу... ...лом: і про це ...римав: «Вони ...ть. Як кінозі...

... виставки ...Труд», вулиця ...ька, 12) виві... до залу влас...ску Е. Неізве... видно, що він ...ставки цілком ...и. А дарма...

...кістю сприй...ізму, ми звик... повинно бути ...упним. При зі...ось неординар...орчість Ернста ...численні заочні його прихильники (постраждав від Системи!) розчаровуються: чекали плакатної ясності, а тут... Зізнатися, що чогось не розумієш, складно: в нас, радянських, виховано комплекс не бути гіршим від когось. Лише одна простодушна жінка написала: «Мені не дано зрозуміти вашу творчість. Та все одно з найкращими побажаннями...»

Тяжко працює мистецтвознавець З. Каткова: «Этим Эрнст Неизвестный хотел сказать...», «Эта скульптура символизирует...». Пушкін, Петро І, вікно у Європу... Тягнуться, уважно слухають, запам'ятовують. Формули, форми, бронза...

Якби хтось сказав, що навіть волосся моє полічено, я б назвав того брехуном або став би молитися: все про мене єдиному Богові відомо. Тікаючи від ясності, від однозначності, йду у дальній кут залу і тяжко намагаюсь продертися крізь химерні асоціації майстра. Я не Бог, і мені не все ясно. Але що знайшов — те моє...

Костянтин ПАРИШКУРА,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київ.

Детективчик

ЧИМ ВОНО ПАХНЕ

Колишньому начальникові семенівського агропостачу П. Вербовому дуже подобався головний інженер колгоспу «Дружба» В. Пархоменко, бо умів чоловік знайти і дістати. Отож і відрядив перший другого з відповідними документами до Крискинського спиртозаводу Коропського району — міняти запчастини на спирт. Як ви розумієте, спирт — продукт, вкрай необхідний будь-якому агропостачеві.

Гонець повернувся швидко й з удачею. Окрилені, Вербовий і Пархоменко зробили ще один рейд. Ділили спирт не мензурками — молочними бідонами. Себе, звісно, не обділили, і голові правління колгоспу «Дружба» І. Марохоньку дісталося, і лісничому В. Єрмоленку, і іншим особам, поки що невідомим. Відомо тільки, що Вербовий стрімко виріс до посади заступника голови семенівської агропромради.

А от В. Пархоменко чомусь почав погано спати. Безсоння осідлало — хоч до лікарів біжи. Втім, вони самі прийшли. Щоправда, не в білих халатах, а в погонах. З'ясувалося, той спирт (600 літрів) просто вкрадений. Коли трофей звезли до маленької кімнатки семенівської міліції, бідони довелося ставити у два поверхи. А воно ж пахне! Прокуратура принюхалася... Коротше, важке вийшло похмілля.

Олександр ОСТЕРСЬКИЙ.
Чернігівська область.

Малюнок Андрія ПОТОПАЛЬСЬКОГО.

ГОЛОС України

...тавки

...«МЕТРОНЕКС»

...промисловості. ...Зацікавленим ...ивість відразу ж ...еговори і уклас... на поставку че... техніки.

...ховуватись? Ад... ...орони небагаті ...нвертовану ва... ...льше, що з пер... ...ього року банки ...сі фінансові опе... ...відних карбован...

...ословацькі парт... ...ючають бартер...

Втім, про всі комерційні деталі можна дізнатися, відвідавши виставку або передзвонивши по телефонах 212-48-66; 212-03-72.

Між іншим, фірма «Метронекс» не новачок на радянському ринку. Зараз у народному господарстві країни експлуатується понад 40 тисяч навантажувачів, 30 тисяч тракторів, інша техніка. Для їх експлуатації обладнано 15 сервісних пунктів. Зокрема, два — на Україні.

Леонід БРОВЧЕНКО.

...МОВУ

...нищення україн... ...а «недооцінюва... ...ь», «вважали їх ...», «просто не ...них уваги».

...блеми — то по... ...леми. І від того, ...дро ...алеко... ...удемо не виріщу... ...тиме політична ...нашої суверен... ...Про це говори... ...онференції вже ...міністр народної ...І. Зязюн, мі... ...ри УРСР Л. Хо... ...менник Г. Ко...

...ком... ...ії Украї... ...д... ...пробле... ...за все тому, що ...ить», — сказав ...І далі додав: ЦК ...устити, щоб ко... ...публіки штовх... ...інаціональні по... ...можна плутати, ...робить, націо... ...дження з анти... ...ю пропаган... ...агою по інших ...абсо... ...но різні ...блеми національ... ...ення є і будуть ...рдинальних нап... ...компартії Ук...

...ман ВАТРИЧ.

...МАРШ

...Євгена Коновальця ...их по Києву акти... ...енція, присвячена ...щатиком. Мітинг, ...ні у Ленінському ...ований, не розга...

— Є шанс —

ТУРИСТИ-ФРОНТОВИКИ

20 червня до Києва приїздять 36 англійців, котрі воювали на нашій землі в роки другої світової війни в складі сил антигітлерівської коаліції. Поїздка організована спільним підприємством «Ретур».

Як сповістив директор самостійного госпрозрахункового центру СП «Ретур» у Києві Борис Волинський, ця акція стане початком організації туристичної діяльності СП на Україні. Крім прийому туристичних груп із-за кордону, «Ретур» невдовзі візьметься і за організацію «екскурсій» туди для наших громадян.

Оплата послуг, звичайно, у валюті.

Андрій БОЄЧКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».
Київ.

— Такого не було —

ЯКЩО АЕС ПІД БОКОМ

Вперше в країні у Миколаївській області розгорнута автоматична система радіаційного контролю.

Перші слова, що я вимовив після побаченого і почутого з розповідей у кабінетах Миколаївської радіологічної лабораторії, були: «Щиро дякую!» Відверто, від усієї душі. І було це ні в якому разі не ввічливе кореспондентське, а просте, звичайне, людяне.

— Суть роботи системи полягає в тому, — говорить завідуючий радіологічною лабораторією, кандидат біологічних наук Юрій Андрійович Томілін, — що тепер володіємо правдивою оперативною інформацією про рівень гамма-фону з усіх районів. А це в свою чергу дозволяє достовірно оцінювати радіаційну обстановку по всій області і потім уже в разі необхідності приймати рішення.

Складається автоматична система радіаційного контролю (АСРК) з вісімнадцяти первинних датчиків, які мережею звичайного телефонного зв'язку загального користування зв'язані з ЕОМ лабораторії у Миколаєві. В кожному з цих вісімнадцяти каналів застосовуються спеціально розроблені адаптери (пристрої), які, перетворивши сигнал первинного датчика в потрібну інформацію, миттєво посилають дані на ЕОМ.

А коли, скажімо, поріг допустимої норми гамма-фону в якомусь з районів перевищено, то показник на екрані дисплея ЕОМ синхронно супроводжується ще й звуковим сигналом.

Чутливість первинних датчиків АСРК на зміни радіаційного фону сьогодні на кілька порядків вища існуючих індивідуальних дозиметрів. Вловлюються щонайменші коливання. Їх, з моменту заведення первинного датчика в систему, зберігає пам'ять ЕОМ. Натиск на кілька клавішей — і перед вами дані про гамма-фон за минулий тиждень, місяць...

Таке повернення в часі мені легко продемонструвала інженер-фізик лабораторії Людмила Василівна Поповенко.

Місця на столі чергового лікаря районної лікарні (саме там вони встановлені) датчик займає менше друкарської машинки. Лікарю треба інколи подивлятись, щоб апарат був на місці і працював.

Оце по суті і все. Навіть це — свідчення високого технічного рівня, на якому розроблено і виконано монтаж АСРК. Головне — занизити, вплинути на показник гамма-фону ніхто і ніяк не зможе: працює система позавідомчо.

Сьогодні таблиця даних на дисплеї ЕОМ АСРК не супроводжується звуковим сигналом тривоги.

Микола БАРАНОВ.
Миколаїв.

БАЗАРНИЙ ДЕНЬ

Ціни на ринках республіки цього тижня такі:

(в карбованцях)

	Київ	Тернопіль	Запоріжжя	Львів	Лубни
Яловичина (за кг)	12—15	10—12	10—12	15	6
Свинина (за кг)	14—18	12—14	10—15	15—20	6—8
Сало (за кг)	8	7	6— 7	10	6
Сир (за кг)	18	8—10	8	10	4
Сметана (за л)	20	8—12	8—10	10—14	5—6
Мед (за кг)	40	30	25	30	25
Олія (за л)	10	—	8	10	4
Картопля (за кг)	2	1,5	1,5— 2	1,5— 2	1—1,2
Цибуля (за кг)	6	5	4	5	1—1,3
Огірки солоні (за шт.)	1— 2	0,5— 1	—	1	—

— Отакої! —

Побалакав? Відпочинь

Яких тільки хобі у людей не буває! От, приміром, монтер колії залізничної станції Суми В. Желєзняков любить вголос висловлювати різні думки. Оскільки серед товаришів по роботі бажаючих вислуховувати його довготривалі монологи не знайшлося, Володимир вирішив «вилити душу» комусь по телефону. Набрав «03» і цілих півтори години «забивав» голову черговій «швидкої допомоги», відволікаючи її від виконання службових обов'язків.

Хтозна, скільки б ще розважався таким чином 30-літній балакун, якби не міліція. А потім був суд, який призначив В. Желєзнякову покарання два місяці виправних робіт з відрахуванням у прибуток держави 20 відсотків заробітку. Що не кажи, а воістину язик мій — ворог мій.

Віталій МАКСЮТЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Суми.

— Детективчик —

...М ВОНО ПАХНЕ

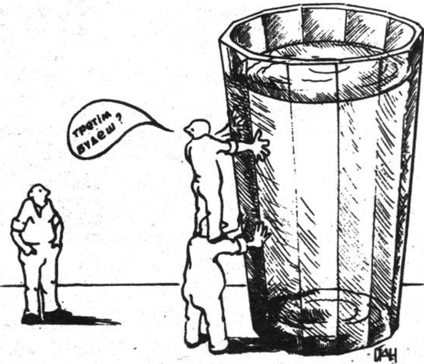
...у начальникові ...о агропостачу ...у дуже подобав... ...інженер колгоспу ...Пархоменко, бо ...знайти і дістати. ...див перший дру... ...відними докумен... ...кинського спирто... ...опського району ...частини на спирт. ...єте, спирт — про... ...необхідний будь... ...остачеві.

...ернувся швидко й ...крилені, Вербовий ...о зробили ще ...Ділили спирт не ...— молочними бі... ...е, звісно, не обді... ...ві правління кол... ...ба» І. Марохоньку ...лісничому В. Єрмо... ...им особам, поки що невідомим. Відомо тільки, що Вербовий стрімко виріс до посади заступника голови семенівської агропромради.

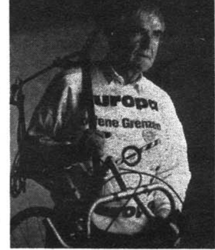
А от В. Пархоменко чомусь почав погано спати. Безсоння осідлало — хоч до лікарів біжи. Втім, вони самі прийшли. Щоправда, не в білих халатах, а в погонах. З'ясувалося, той спирт (600 літрів) просто вкрадений. Коли трофей звезли до маленької кімнатки семенівської міліції, бідони довелося ставити у два поверхи. А воно ж пахне! Прокуратура принюхалася... Коротше, важке вийшло похмілля.

Олександр ОСТЕРСЬКИЙ.
Чернігівська область.

Малюнок Андрія ПОТОПАЛЬСЬКОГО.

— Спорт —

ДЕПУТАТИ — У СІДЛАХ

13 червня нинішнього року об 11.00 депутат Європейського парламенту 63-річний бохумський соціал-демократ, доктор Дітер Рогалла прямо від стін Європарламенту в Страсбурзі вирушив у свій 10-й велотур по «європейському дому».

Метою попередніх велотурів було вручення народам сусідніх з ЄЕС країн послань миру. Маршрут нинішній проляже шляхами Німеччини, ЧСФР, Польщі та СРСР. Окрім доктора Д. Рогалла в дорогу вирушили ще два депутати Європейського парламенту: Мері Бенотті — християнська демократка з Ірландії та Фредді Блак — датський соціаліст. 19 червня учасники велотуру перетнули державний кордон Польщі з СРСР на ділянці Перемишль — Мостиська. До 25 червня вони просуватимуться територією України: Городок — Львів — Дубно — Рівне — Новоград - Волинський — Житомир — Коростишів — Київ — Пирятин — Лубни — Хорол — Дніпропетровськ — Донецьк — Харків. Потім депутатська велогрупа попрямує до Москви, де перебуватиме до 30 червня.

У Києві, Донецьку — містi-побратимі Бохума та Москві передбачені офіційні візити та зустрічі з представниками преси. Доктор Д. Рогалла звернувся також з посланням до Президента СРСР Михайла Горбачова з проханням про коротку аудієнцію 27 або 28 червня.

* * *

На знімку: депутат Європарламенту доктор Дітер Рогалла.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Баскетбол. Збірна СРСР стала чемпіоном Європи на турнірі, що проходив у Тель-Авіві (Ізраїль). У фіналі вона виграла у команди Югославії — 97:84. У складі чемпіонок виступали київські динамівки — Олена Жирко та Марина Ткаченко.

Футбол. У Португалії триває чемпіонат світу серед юніорів. У першому матчі збірна Радянського Союзу виграла у футболістів Єгипту — 1:0. Гол забив Сергій Щербаков з донецького «Шахтаря». Другим нашим суперником була збірна Австралії. Наші хлопці, на жаль, поступилися — 0:1. Цей єдиний гол провів Мелоуні.

— Телеграфним рядком з Полтави —

РИЖКОВ — ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ

...Щоправда, не Микола Іванович, а Віктор Іванович. Колишній начальник СУ-410 зайняв звільнену посаду віце-президента Асоціації промислових підприємств Кременчука. Асоціація йде до ринку: 28 червня відбудуться організовані нею на міській товарно - сировинній біржі перші торги.

БУДИНКИ... З ЛУШПИННЯ

Міжгалузевий комплексний виробничий концерн «Полтаваресурс» розробляє нові будматеріали, зокрема, брус прямокутного перерізу, блоки з вертикальними щілинами, а також облицювальну плитку з соняшникового лушпиння. Хтозна, як людям, а мишам сподобається.

КЕТТІ ПЛЮС ТИХІН

Звання Міс — кицька Полтави на виставці «Фауна-91» присвоєно Кетті, а Містер-кіт — Тихонові. Доки щасливі переможці доїдали свої призи, глядачі дізналися, що, приміром, у Зимовому палаці жило свого часу 600 котів, а Хемінгуей тримав їх 150, на сто більше, ніж Куклачов. Правда, Куклачов мріє довести свою «ферму» до 300 голів. Що вони їстимуть?

«ПОЛТАВОЧКА» — ДОЧКА «МЕНТА»!

Інформаційно - видавниче агентство «Астрея» належить правоохоронним органам області. І ось «Астрея» почала видавати газету для дітей — «Полтавочка». Видання оригінально зверстано і добре ілюстровано, здатне задовольнити всі смаки.

Григорій ГРИНЬ, власний кореспондент «Голосу України».

ПОГОДА

20 червня у західній половині республіки, 21 червня по Україні, крім західних областей, короткочасні дощі, грози, місцями сильні зливи, град, шквали 25 — 30 метрів за секунду. Температура вдень 30—35, у південних та східних областях місцями 35—37 градусів. 20 червня у західних областях, 21 червня у західній половині республіки 19—26 градусів.

По Києву й області сьогодні вдень короткочасний дощ, гроза, по області місцями град. Вітер південний, з переходом на західний, 5—10 метрів за секунду. Температура по області 30—34, по Києву — 30—32.

Черговий фельдкур'єр Людмила БАРАНЕВИЧ. Тел. 441-88-26

НА ГАЛЬМА ТИСНЕ АПАРАТ

Земельна реформа: пошуки і проблеми

ПОСТАНОВКА ТАКОГО ПИТАННЯ ЦІЛКОМ ПРИРОДНА, ЯК І НЕ ВИКЛИКАЮТЬ ПОДИВУ ВСЕ НОВІ СПРОБИ ВЕРХОВНОЇ ВЛАДИ, ПРЕЗИДЕНТСЬКІ УКАЗИ, СПРЯМОВАНІ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ. АЛЕ ЦІ СПРОБИ НАБАГАТО СЛАБШІ ВІД РЕАЛЬНО ІСНУЮЧИХ ГАЛЬМ. ХОЧ ДОЛЯ ПЕРЕБУДОВИ ЗНАЧНОЮ МІРОЮ ЗАЛЕЖИТЬ САМЕ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ, ТІЛЬКИ З ЇЇ ДОПОМОГОЮ МОЖНА ПОДОЛАТИ ТЯЖКУ КРИЗУ, ЯКА НАСТАЛА В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ. СИЛИ, ЗАІНТЕРЕСОВАНІ У ПРОВАЛІ РЕФОРМИ, НАДТО ЧИСЛЕННІ І ЩЕ НАДТО МОГУТНІ.

ФАКТОРІВ гальмування земельної реформи багато. Є головні, є другорядні. Але основним з них є фактична незрушність командно-адміністративної системи, яка галасує про своє, насправді ж залишаючись недоторканною як щодо своїх структур, так і старого кадрового потенціалу. Останній залишається незмінним особливо там, де земельна реформа має реалізуватися — безпосередньо в селах і на районному рівні.

Який вигляд це має в реальному житті, покажу на прикладі. Знайомий вчитель з одного нашого верховинського села здивував мене тим, що має корову і сам заготовляє для неї сіно. Питаю, яким чином?

«Дуже просто, — відповідає посміхаючись. — Суну в кишеню ланковій сотеньку і йду косити собі облюбовану галявину у міжлісі. Серед білого дня везу сухе сіно додому. Зустрічає мене бригадир і доброзичливо каже:

— Юрочку, буде молочко?

— Дасть бог, буде, — відповідаю. І розумію, що моя сотенька справно поділена».

Колгоспний лад створив на селі нових хазяїв «нічийного» добра, насамперед землі, якою повністю розпоряджаються як своєю власністю. Це не тільки голови колгоспів, спеціалісти, а й практично всі кадри середньої ланки. Вони пригрілися в колгоспі, їм там тепло. І тепер горою стоять за своє благополуччя. Земельна реформа — ніж у їхнє серце.

Сповна служить їм і суспільна та моральна атмосфера на селі, формована 70 років політична, економічна, соціальна і правова дискримінація селянина, яка зруйнувала господаря землі. Відчуження людини від засобів виробництва і виробленої ним продукції, суспільна державна власність, уніфікація форм господарювання, безроздільне панування командної системи створили байдужого найміта на одному полюсі села і слухняного керівника на другому, для якого інструкція і вимога начальства — все, а закон — ніщо.

Частина керівників, і побоююся, що дуже значна, не тільки не готова до того, щоб кооператор, власник землі, селянського господарства обходився без них, і, не дай Боже, ще й заробляв більше за них. Інколи чуєш у приватній бесіді: «Оце той Петро, який кланявся мені до пояса, на оренді одержить більше за мене?! Не буде такого! Не допущу цього!». І, повірте, робить все, аби задушити орендне чи приватне господарство.

Вперто, хоч і тихо, протидіють земельній реформі районна ланка, органи агропрому, які намагаються зберегти старі порядки розподілу сільськогосподарської продукції. Особливо «стараються» ті, котрі зберігають можливість безплатно забезпечувати продуктами харчування різного рангу керівників, що є значним додатком до сімейного бюджету останніх, від якого добровільно ніхто не хоче відмовлятися. Це головна причина, чому командна система проти земельної реформи, проти ринкових відносин. Використовуючи огріхи в Законі, нечіткість механізму реалізації Земельного кодексу, нинішні «правителі» приховано і шляхом замовчування, нероз'яснення прав і обов'язків землеволодільців відсувають здійснення реформи з надією поховати її повністю.

Гальмівним фактором є також психологія та мораль «нового» селянина - колгоспника, яку ми так вперто формували. Він, звичайно, хоче володіти землею. Але його стільки разів обманювали націоналізацією землі, колективізацією сільського господарства, фактичним перетворенням колгоспів у державні господарства, усілякими договорами і контрактаціями, що він уже нікому не вірить. Основна маса селян вимагає справжніх гарантій закріплення землі за ними. Тим часом декларація прав володільця у Земельному кодексі — це далеко не закріплення землі. Адже для цього потрібно ще рішення відповідної Ради народних депутатів про надання землі, закріплення меж ділянки на місцевості, видача Державного акта на право довічного спадкового володіння. Жаль, що Верховна Рада УРСР не згодилася на приватну власність на землю. Чому землю необхідно передати у приватну власність, а не в користування чи в довічне спадкоємне володіння? Тому що лише власник буде дбайливим господарем, лише той, хто має право землею не тільки користуватися сам, а й продати, закласти, орендувати, міняти, дарувати, передавати у спадщину. Прив'язаний до землі пуповиною власності, він не тільки відчуватиме, як вона диха, як живе, чим хворіє і чим радіє. Він відчуватиме й те, що здоров'я і щедрість землі — це його здоров'я і багатство.

Та що тут доводити! Перед нами глибока народна пам'ять, класична література, які викарбували селянина-господаря таким, яким він був, яким він є в цивілізованому світі. А користувач-власник землю експлуатуватиме доти, доки йому це буде вигідно. Коли ж вона занидіє — покине. Він до землі не прив'язаний! А в душі сидить новий чи давній двійник селянина — голий наймит - люмпен. Йому байдуже, чи трактор ламається, чи земля псується, аби він мав свою зарплату, і чим більшу, тим краще. Є керівник господарства, нехай він і потерпає за виробництво.

Психологічні гальма земельної реформи проведенням роз'яснювальної роботи не переробити. Багатьох селян стримує невизначеність у можливості купити техніку, насіння, добрива, а також продати вироблену продукцію. Нема досі зрозумілої, чіткої і дійової системи кредитування селянського господарства.

Отже, для подолання цього опору необхідно до деталей розробити механізм реалізації земельної реформи. Можливо, і Верховній Раді УРСР варто повернутися до цього питання.

Є ще кадровий фактор. До прийняття Земельного кодексу органи агропрому мали дуже мало спеціалістів — одного інженера-землевпорядника на район. Він ледь встигав вирішувати питання, які «горять». Дійти до кожного землекористувача не було можливості. Основні права при виділенні земель у вторинне користування мали колгоспи і радгоспи. Вони фактично тримали селян на «голодному земельному пайку», часто на свій розсуд змінюючи розмір присадибного землекористування. Точність і достовірність робіт не вимагалися, адже помилка одного року так же самоправно «виправлялася» в наступному.

Тепер же, після прийняття Земельного кодексу, Ради народних депутатів усіх рівнів, особливо сільські, відчули потребу в спеціалістах, які могли б грамотно вирішувати земельні питання. А їх досі немає. Примїром, в нашій області при багатьох сільських Радах народних депутатів посади інженерів-землевпорядників не вводяться через відсутність коштів на їх зарплату. А там, де гроші є, згадані крісла часто займають люди без належної освіти, що не дає впевненості у прийнятті правильних рішень. Виникає потреба прискорити підготовку висококваліфікованих кадрів.

У ситуації, що склалася, набуває великої актуальності засвоєння селянством земельного права, земельного кадастру, землевпорядкування. У зв'язку з цим потребують відповідної підготовки й спеціалісти сільського господарства. Бо, скажімо, якщо працівників агропромів і знайомлять з цими питаннями побіжно, то інші, особливо економісти, зовсім не знають їх. Такий висновок можна зробити і на основі аналізу навчальних планів підготовки спеціалістів сільськогосподарських вузів, вони теж терміново потребують зміни.

Є ще й технічний фактор. Відчувається гостра потреба в точній і достовірній інформації про землю. Відсутність такої привела до того, що наші планово-картографічні та обстежувальні матеріали здебільшого застаріли, не дають нової інформації про стан земель і їх використання. Звідси цілком закономірна недовіра до наявних матеріалів, як і до рішень, що приймаються на їх основі. Нерідко економічна оцінка земель проведена таким чином, що вона не базується на справжніх природних властивостях грунтів і лише поверхово й дуже узагальнено відображає, як одна ділянка відрізняється від іншої.

До технічного фактора можна віднести і те, що всі матеріали, де сконцентровані необхідні характеристики, складено у важкодоступній формі, у вигляді великих фоліантів. Більше того, окремі характеристики знаходяться в різних організаціях. Вони часто не стикуються між собою. Для оперативного одержання інформації назріла потреба створення банку даних на базі комп'ютерів, де була б зібрана вся інформація про кожну земельну ділянку. Це дозволить мати характеристики в концентрованому вигляді і одержувати їх відразу в разі потреби.

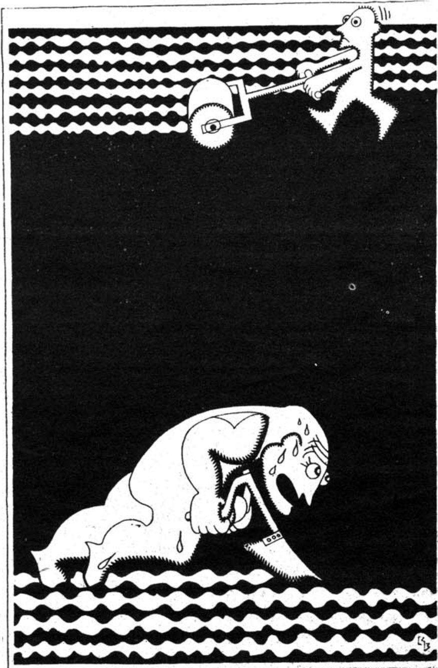
Окремо слід сказати про фінансову базу. Вона в Радах народних депутатів дуже слабка. Тому й організувати проведення земельної реформи вони не можуть. Візьмемо, наприклад, повсякденну потребу розробити або роз'яснити те чи інше питання, залучити фахівця для консультування людей з питань Земельного кодексу. Рада не має з чого платити йому за роботу. Очевидно, в майбутньому, після введення земельного податку, Ради матимуть якісь кошти. Але таке становище треба змінювати вже тепер. Ради мають почувати себе господарями сьогодні, не чекати з реформою до 1992 року, коли буде введений земельний податок.

Слід поквапитися і з розробкою методичних підходів до визначення його розміру. Своєчасно треба сказати кожному землевласнику та землекористувачу, яку суму земельного податку чи орендної плати він платитиме. Якщо земельний податок є податком за користування землею як ресурсом, то спочатку потрібно оцінити цей ресурс, тобто провести економічну оцінку земель. Тоді певний процент від суми вартості землі складатиме земельний податок. Економічну оцінку слід розглядати як характеристику землі щодо можливості отримання прибутку. Уже сьогодні необхідно приступити і до розробки земельного кадастру.

Для того, аби земельна реформа набирала темпів, бачите, потрібно вирішити ще багато проблем, які нагромадилися на сьогодні. А в ході реформи виникають нові. В області наче створені і ніби діють органи земельної реформи. Та весна минула, а люди, які просили ділянки, здебільшого не одержали їх. А ті, котрі свого добилися, не знають, що їх чекає з тією землею. З цього треба робити висновки. І перший, на мій погляд, полягає в тому, що органи земельної реформи на всіх рівнях ще якісно не сформовані, ще не мають чіткої програми та ясного розуміння усіх проблем, труднощів.

Василь ШЕПА,
народний депутат УРСР, академік Української Академії аграрних наук, директор Закарпатського НДІ агропромислового виробництва.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

КОНКУРС «УКРАЇНСЬКИЙ ФЕРМЕР»

Редакція газети «Голос України» спільно з малим підприємством «Таврія-проммашімпекс» виробничого об'єднання «Херсонський комбайновий завод імені Г. Петровського» започатковує конкурс «Український фермер». Цим ми продовжуємо лінію газети на відродження українського села, підтримку фермерів, орендарів, кооператорів. Саме для вас проводиться цей конкурс. Для участі в конкурсі треба небагато — надіслати заявку, в якій вказати: прізвище, ім'я, по батькові; адресу; час, коли ви стали фермером, орендарем, кооператором (зазначити рік).

Ну, і друга важлива для нас і для вас умова — передплата «Голосу України». Тоді ви зможете стежити за конкурсом і дізнатися про свій приз. Тим більше що призами нашого конкурсу, окрім мотоблоків, буде чимало необхідного для села. Ми принагідно запрошуємо до співпраці всі ті підприємства, фірми, асоціації, концерни, кому болить доля українського села. Докладніше про умови конкурсу можна дізнатися по телефону: **441-86-18.**

Конверт з позначкою «На конкурс «Український фермер» треба надіслати до 1 серпня, аби наші власні кореспонденти встигли вас представити на шпальтах газети. На основі публікацій жюрі конкурсу 1 жовтня 1991 року визначатиме переможців.

Сьогодні друкуємо матеріал про проблеми і пошуки малого підприємства «Таврияпроммашімпекс».

На знімку: інженер-випробувач Сергій Шапар під час роботи на мотоблоці «Херсонець М-3».

Шукаємо спонсорів

МІНІ-«КОНІ» З ХЕРСОНА

Як усе починалося? — перепитує директор малого підприємства «Таврияпроммашімпекс» Олександр Миронов.— Ціла історія. На гучному мітингу в Херсоні, коли шумів наелектризований гурт, побачив я осторонь сільського дядька в потертій шапці, залатаних чоботях, із мішком за плечима й лопатою в руці. Він безпристрасно слухав ораторів і, певно, думав про своє. Ніби довічно судилося селянинові на землі поратися за дідівським звичаєм — з лопатою й вилами. В колгоспі хоч поганенька техніка є. А в індивідуальному господарстві — посьорбаєш лиха! Он газети пишуть: там фермера спалили, там «прибили», там він сам здався. Ще й технічне оснащення нікудишнє.

— Повірите, прийшов я додому після мітингу, а цей чоловік не виходить з голови. Обіцянками він ситий по горло. А хто конкретно подумав про те, щоб полегшити його працю? Отак і виникла ідея створити мотоблок для селянина.

У минулі роки відділ об'єднання херсонських комбайнобудівників, яким керував Олександр Борисович, займався підготовкою виробництва для заводів Куби, Мозамбіку, інших країн. Згодом профіль дещо змінився, однак кращі інженери залишилися у відділі. Коли поділився з ними своїм задумом, без довгих роздумів підтримали. Одразу ж поїхали на ті заводи, де можна було дістати технічну документацію. Вдалося дещо придбати, дещо додумали самі. Винаходити знову мотоблок, а тим більше завойовувати лаври першовідкривачів, вони не збиралися.

Довелося створювати мале підприємство, будувати технологічну базу, власноруч налагодити випуск деталей, маючи при цьому мізерні інженерні оклади. Розповідає керівник дослідної лабораторії МП Валерій Касьянов:

— Рівень технології в нашому об'єднанні несподівано виявився низьким для освоєння виробництва нової продукції. Самі дотягували його до потрібної відмітки. Знайшли приміщення, встановили верстати. Виготовили випробувальні стенди — для готової машини, для навісних знарядь. Було важко, та вистояли. «Покликання» мотоблоку «Херсонець М-3» — виконувати механізовані роботи на городах, у садах. Краще на невеликих ділянках. Швидкість — 3 кілометри за годину, прокладає колію 350 міліметрів. Двигун карбюраторний працює на бензині А-76. Він потужний — має 3 кінські сили, його можна транспортувати навіть у багажнику легкового автомобіля. «Херсонець М-3» уміє орати, косити, обгортати картоплю, прополювати посіви, транспортувати сипучі вантажі вагою до 350 кілограмів. До нього, як неважко здогадатися, приєднуються набісні, причіпні знаряддя — плуг, косилка, підгортальник, фреза, подільник. Коштує недорого — трохи більше ніж три тисячі карбованців, а з набором агрегатів шість тисяч.

— Відставати від італійців чи ще когось, хто має хорошу міні-сільськогосподарську техніку, не збираємось, — говорить Наталія Андріївна Куценко, начальник конструкторського бюро. — Мотоблок виконуватиме не менше ніж 65 операцій.

Конструктори розширять діапазон господарських робіт свого дітища за рахунок нових знарядь — деревообробного верстата, бетономішалки, кормоподрібнювача, цистерни для перевезення рідких добрив, хімікатів, води, візків для овочів і фруктів. Планується обладнати мотоблок і комунальними пристроями, щоб він міг робити розмітку на асфальтованих шляхах, підмітати щітками тротуари, очищати сніг, посипати вулиці піском, руйнувати тверді покриття, нагнітати повітря, качати воду...

— **Олександре Борисовичу, тепер поговоримо про економічну вигоду...**

— Про прибутки казати рано. Розвертатися треба. До кінця нинішнього року випустимо тисячу мотоблоків. У найближчі два-три роки ця цифра сягне 5—10 тисяч. Але якою кров'ю все це нам дістанеться? Адже на рахунку маємо лише кількасот тисяч карбованців. Для нарощування ж обсягів виробництва «Херсонців», масштабного розвитку технологічної бази потрібно не менше ніж півтора мільйона. Треба мати свій полігон, бажано в якомусь приміському радгоспі, тож ведемо переговори з керівниками таких господарств про взаємовигідну основу для співробітництва.

На Білозерському ремонтно-транспортному підприємстві вдалося взяти в оренду 1200 квадратних метрів виробничої площі. Тут херсонці створюють конвейєр для випуску вузлів машини. Підприємство змушене поки що йти шляхом великих витрат, серед яких багато на себе беруть автотранспортні, адже доводиться возити деякі вузли з інших областей, а то й республік. Через два роки воно сплачуватиме 35 відсотків податку, ще 20 відсотків прибутку — своїм засновникам — виробничому об'єднанню Херсонський завод імені Г. І. Петровського. Мати ж понад 25 відсотків рентабельності ніхто не дозволить. Такий статус цього МП. А рухатися вперед просто необхідно.

— Парадокс у тому,— ділиться думками Олександр Миронов,— що існують різні асоціації: орендарів, фермерів, малих підприємств, Селянська спілка,— але вони не звертають на нас уваги. До Херсонського облагропрому ризиковано звертатися за допомогою, бо там бояться конкуренції з боку фермерів. Щоправда, торговельники відчули, що натрапили на золоту жилу. Готові хоч сьогодні забрати в нас всю партію мотоблоків і вигідно їх продавати.

Але ж важливу справу херсонці затіяли для наших селян. І груднева постанова Верховної Ради УРСР націлює промисловців республіки на випуск малогабаритної техніки. То чому б якомусь міцному підприємству, акціонерному товариству не вступити в пай, не допомогти херсонцям фінансами?

Спонсорство тут особливе, має базуватися не на голому чистогані. Мова ж про долю значної частини українського селянства, яке обрало чи обере фермерство й пов'язує з ним надію на відродження села.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсонська область.

Відрядження за листом

ЯК ГОЛОЯД ШУКАВ ЯД...

Хатина в Євфросинії Данилівни, мов сірникова коробка,— маленька, низенька мазанка: кімната, кухонька і сінці. І сама вона така ж тендітна, пригнута до землі тягарем хвороб і прожитих літ. Як-не-як, а 75-й рік пішов.

Супроти неї голова сільради С. Голояд — непотопаючий айсберг: високий, огрядний чолов'яга у розквіті сил і літ. На перший погляд його не те що розсердити, а розговорити треба зуміти — таким добряком показується. Але то тільки так здається. Бо насправді Сергій Васильович уміє сердитися, та ще як!

А Євфросинії Данилівні Панченко з села Губського Лубенського району від того голововиного характеру одні нещастя. «Коли не прийду в сільраду, голова мене ображає, докоряє. А недавно прийшов з міліцією в хату горілку трусити. Звісно, нічого не знайшли. Але яке вони мали право так робити?» — пише бабуся в листі до редакції. І просить захисту.

Уже впродовж шести років зустрічає Сергій Васильович Євфросинію Данилівну однією і тією ж фразою:

— А, це та, що самогонку гонить! Ви і досі, бабусю, горілочку варите? — усмішка на вгодованому обличчі аж до вух, а в старенької від тих слів — мурашки по спині. Бо нічим крити: гнала самогон.

— Ще до Указу був випадок,— заходиться по-дитячому в сльозах. — Не на продаж, для себе робила. Бо знаєте, знаєте як — за що не візьмися — пляшку треба давати. Чи город виорати, чи палива привезти. На гарячому мене і застукали — міліція з Голоядом. Він же й пив оковиту он там, за причілком. Заплатила я штраф і з того часу не жену її, бо і не хочу, і не можу.

Уточнимо, сталося це у 1985 році. Хто не пригадує ту знамениту перебудовчу весну, коли на заклик розп'яти «зеленого змія» стала вся країна. Від Москви й до самих до окраїн. Ламали, трощили, рубали не тільки самогонні апарати, виноградники, спиртозаводи, а й людські долі. Вкінуло в цей коловорот і пенсіонерку з Губського.

— Скільки я пережила — і не передати. До міліції в Лубни викликали, а звідти до суду повели. Заплатила штраф 50 карбованців. Думала, на тому мої переживання і закінчилися. Так ні. Голояд, де не стріне,— штрикає межі очі тим випадком. А в лютому прийшли з обшуком.

Сергій Васильович про свій останній візит до «злісної самогонниці» не заперечує. Прийшли у двір з дільничним інспектором міліції С. Дараганом.

— На вулиці, де живе Панченко, ми побачили незнайому машину. Подумали, може то наркомани мак по дворах шукають. Отож і зайшли. Нічого не шукали, бо баба нам і слова не дала сказати — так накричала.

Дараган також пригадує той випадок без зайвих подробиць.

—Я кажу їй— покажи хоч паспорт. Я ж маю право його перевірити. Не дала. Ми пішли з хати.

— А наркоманів хоч схопили?

Старший лейтенант одразу й не розуміє до чого тут наркомани, але, спохватившись, розводить руками.

— То, видно, проїжджа машина була.

Потерпіла доповнює прогалини у пам'яті своїх кривдників цікавими подробицями.

— Налетіли, як круки. Кричать: по-хорошому кажи, де самогонку сховала? Звідки вона у мене — плачу. А вони по двору бігають — шукають. Потім у хату влетіли. Признавайся, чи ти хочеш, щоб у машину затягли? Нічого не знайшли. А голова на прощання ще й дратує: «Досвіданія, бабушка». Хіба можна голові таким бути? Бач, до хазяїна не підуть, а насідають на таких беззахисних.

Ось таку операцію провели голова Тарандинцівської сільради С. Голояд та дільничний інспектор Лубенського міськрайвідділу міліції С. Дараган. І як би вони нині не викручувалися, шукаючи виправдання, з усього видно, правда не на їх боці.

Григорій ГРИНЬ,
власний кореспондент «Голосу України».
Полтавська область.

Експрес-новини

Перебуваючи у Вашингтоні, Б. Єльцин у середу зустрівся з лідерами Конгресу США. На сьогодні намічена його зустріч з президентом Дж. Бушем, міністрами торгівлі та оборони Сполучених Штатів. У п'ятницю Б. Єльцин прибуде до Нью-Йорка.

* * *

Голова Комісії європейських співтовариств Ж. Делор приступив у Москві до переговорів, у центрі уваги яких — допомога Радянському Союзові, участь М. Горбачова у нараді в Лондоні, питання подальшого співробітництва Радянського Союзу з Європейським співтовариством.

* * *

Учора в Берліні розпочалася зустріч міністрів закордонних справ країн—учасниць Конференції з питань безпеки та співробітництва в Європі. Учасники зустрічі мають обговорити шляхи уникнення політичних криз та запобігання міжнаціональним конфліктам. У нараді беруть участь представники республік Прибалтики як гості інших делегацій.

* * *

У американському місті Бевер-Крік відкрилася конференція, під час якої представники 15 країн обговорюватимуть політичні та економічні реформи в СРСР. У роботі конференції беруть участь народні депутати СРСР Красавченко і Коротич.

* * *

Раніше, ніж передбачалося, останні підрозділи радянських військ залишили Угорщину та ЧСФР.

Наш прес-клуб

ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

СРСР фактично вже використав експортний кредит на 1 мільярд доларів і просить ще додаткові кредити. Радянська делегація, яка побувала з візитом у США, повідомила про невідкладну потребу в продовольчому і фуражному зерні. Фермери закликали адміністрацію надати Радам нові гарантії, щоб забезпечити закупівлю американської пшениці. Як відомо, ринкові ціни впали через надлишки зерна в світі. В цьому році Радянський Союз закупив менше одного мільйона тонн американської пшениці, хоча повинен був купити близько чотирьох мільйонів тонн.

Агентство ЮПІ (США).

* * *

Буш повинен прямо сказати Горбачову, що Америка ні за яких обставин не дозволить придушувати рух в республіках, і в першу чергу в Прибалтиці, Вірменії і на Україні. Хоча республіки мають досягти своїх цілей мирними засобами.

«Полісі Ревю» (США).

Погляд

ЧИ БУДУТЬ НАШІ В АФРИЦІ!

Одне з найбільших міст Південно-Африканської Республіки Йоганнесбург останнім часом приваблює «заробітчан» з усього світу. Особливою популярністю це місто користується у вихідців із Східної Європи. І якщо донедавна на цьому поприщі лідерами були поляки, то нині посередницькі контори успішно заманюють до ПАР громадян Румунії, Болгарії, Чехо-Словаччини. Ось уже й в українській пресі можна зустріти повідомлення про найм на роботу до Південно-Африканської Республіки кваліфікованих спеціалістів з України. Через рік-два, можливо, писатимемо матеріали під рубрикою «Наші в Африці»?

ЖИТЛОВА РЕФОРМА В ШАНХАЇ

Гостра нестача житла залишається сьогодні «найболючішою точкою» Шанхая, велетенського промислового центру КНР з населенням понад 13 мільйонів чоловік. За повідомленнями місцевої преси, тут налічується 300 тисяч «важких сімей», де на людину припадає менш як 3,5 квадратного метра житлової площі, причому 40 тисяч сімей мають менш як 2,5 квадратного метра на людину.

У квітні цього року — поки що в експериментальному порядку — в Шанхаї розпочалася житлова реформа. Її мета — довести до 2000 року середню житлову площу на людину до 8 квадратних метрів і забезпечити 60 відсотків житлового фонду «повним комплектом» побутового і санітарно-технічного обладнання — водою, газом і т. ін. При цьому передбачається, що 70 відсотків міських сімей буде забезпечено до цього ж строку окремими квартирами.

Для реалізації програми створюється спеціальний фонд суспільного нагромадження, який стане фінансувати житлове будівництво. Він формуватиметься за рахунок обов'язкових щомісячних відрахувань з фондів підприємств (як державних, так і колективних) та із зарплати робітників і службовців. Нинішнього року сума відрахувань становитиме п'ять відсотків.

Одночасно повністю скасовується система безплатного надання житлової площі. Ті, що перебувають в черзі на житло, зможуть тепер одержати його лише після придбання спеціальних облігацій вартістю від 20 до 80 юанів за один квадратний метр (в залежності від категорії житла), які погашатимуться через п'ять років при 3,6 відсотка річних. У ході реформи буде також зроблено акцент на заохочення купівлі квартир у власність. За повідомленнями шанхайської преси, середня вартість одного метра житлової площі дорівнюватиме 250 юаням, що становить приблизно третину реальних затрат на будівництво. Якщо вся сума вноситься відразу, надається скидка до 20 відсотків. Передбачені і довгострокові кредити.

Дозволена також купівля права користування землею для будівництва власного будинку, що, на думку авторів реформи, має зацікавити людей, зайнятих в індивідуальному секторі економіки.

Крім того, вдвічі поступово буде підвищено квартирну плату при одночасному введенні дотацій у розмірі двох відсотків від зарплати. Ці кроки дозволять уже нинішнього року довести темпи житлового будівництва в Шанхаї до 4,5 мільйона квадратних метрів і в подальшому тримати їх на рівні 5 мільйонів квадратних метрів на рік.

Вирішення житлової проблеми шанхайський уряд вважає одним з ключових напрямів великомасштабної соціально-економічної програми (або, як її тут ще називають, «всенародного руху») по перетворенню Шанхая в процвітаюче місто XXI століття. Разом з тим запропоновані заходи, які широко обговорюються в пресі, викликають неоднозначну реакцію населення міста.

Крім психологічних моментів, пов'язаних з уявленням про безплатне житло як одне із завоювань соціалізму, висловлюється думка, що така реформа вигідна тим, у кого вже є пристойне житло. Зазначається і те, що вона відповідає інтересам насамперед найбільш забезпеченої частини населення приватних підприємців, службовців спільних підприємств, тих, хто має родичів за кордоном. Адже купівля квартири вартістю в 100 тисяч юанів (середня двокімнатна квартира в шестиповерховому будинку) просто не по кишені тим, хто працює в державному секторі економіки.

Як піде реформа, покаже час. Але вже тепер видно, що без розуміння і підтримки більшості населення, як неодноразово підкреслювали шанхайські керівники, важко розраховувати на її успіх.

Микола НОВИКОВ, (ІАН).

Шанхай.

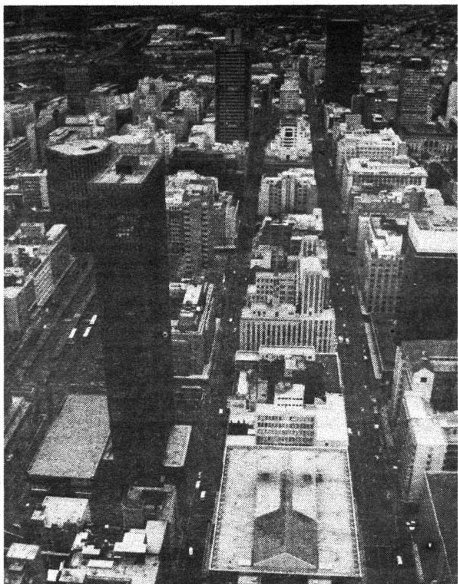

Фото ТАРС.

Еврика!

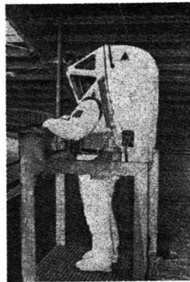
А ВЕНЕРА, ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, «ЖИВА»...

Автоматична міжпланетна станція «Магеллан», запущена з космічного корабля «Атлантіс», передала на Землю сенсаційні знімки Венери. Фотографії приголомшили астрономів. Виявилось, що на планеті, яка вважалася «мертвою», вдалося зафіксувати піщані дюни і вулканічну активність. Усі нові рельєфи будуть названі іменами відомих жінок.

ШВИДКО І ДЕШЕВО

Науковці Кайзерівського медичного центру в Лос-Анджелесі повідомили про винахід препарату проти пневмонії, лікування яким обійдеться в сто разів дешевше. Препарат дає змогу запобігати смертельним формам цієї хвороби, яка є основною причиною фатального фіналу для хворих на СНІД.

У ході чотирирічного експерименту триразовий прийом на день антибіотика котримоксазолу, так називається препарат, забезпечив успішне лікування всіх 116 пацієнтів, які були на обліку. Лікування новими таблетками коштуватиме в США 10 доларів на рік і є одним з ефективних засобів боротьби з хворобою.

У НОВОМУ СКАФАНДРІ

Інженер фірми «Боїнг» Гріффін, який працює над проектом нової орбітальної станції, і відомий американський кресляр Хадсон протягом трьох років за свій рахунок розробили космічний скафандр нового типу для роботи на Марсі і Місяці. В той час, коли вже відомо багато випадків технічних несправностей скафандрів, які нині використовуються в космосі, даний тип «неземного костюма» відзначається практичністю та універсальністю. Він створений на основі скафандрів, які використовувались екіпажами «Спейс Шаттл» і «Аполлона». В порівнянні з іншими зразками, скафандр нового типу забезпечує більшу свободу руху і кращий огляд. Три верхні пластини захищають астронавта від сонячних променів, а три плоскі дають можливість мати правдивий панорамний огляд. Екрани на рідких кристалах дадуть усю необхідну інформацію, навігаційні карти та інші відеодані. Вихід інформації на екран забезпечується усними командами астронавта, які «розпізнає» комп'ютер. Наспинний ранець відкривається, як двері, що дозволяє самому одягнути чи скинути скафандр.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Олександр БІЛИК заступник головного редактора

Анатолій ГОРЛОВ заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного редактора Анатолій Горлов.

Черговий редактор — Микола Хрієнко.

Автор макета, змінний секретар — Євген Українець.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Леся Онищенко, Антоніна Голик, Ірина Бабич, Валентина Лукаш, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська, Галина Каблак.

Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти: Віктор Процун, Раїса Гринюк.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03151181.